

Varianta III. poslední, odjezd 23. 7. návrat v neděli 26. 7. 2015

Vlakem z Prahy v 9:19, povinná rezervace kol, Zábřeh 11:20, v 11:32 ze Zábřehu do Jeseníku, vystupujeme na Ramzové nebo v Horní Lipové. Novinka, opravují trať, takže nejezdí vlaky, posuneme se busem, pokud berou kola, na ČD píše, že ano.

Ze Zábřehu se samozřejmě dá jet na kole, ale cyklo vede prakticky po silnici a tím, že jede vlak, mi přijde zbytečné šlapat mezi auty, když můžeme popojet a vynechat část kopců.

Lesní bar nad Horní Lipovou je místní unikát. Nabídka je chlazené pivo i limo v potoce, nějaké sušenky a buřtíky se dají rovnou opékat na ohništi. Do kasičky každý hodí dle ceníku, lahve se nechají na místě, plechovky hodí do koše. Bar patří jednomu místnímu podnikateli, co má pod kopcem penzion.

1 den, vystoupíme z vlaku v Hanušovicích, ale spíš v Horní Lipové a jedeme rovnou k baru. stále po cyklo č. 53 šlapeme přes (Habartice, Vikantice, Brannou, Ostružná, Ramzová, Horní Lipová k lesnímu baru, (podle toho kde vystoupíme, dá se i v Branné, kolem kostela a zámku šlapeme stále do kopce, Ostružná – větráky), Horní Lipová, šlapeme k lesnímu baru, pak zpět a jedeme po stezce a po silnici do Lipová Lázně. Zastavím se u našeho domu, pozdravím sousedy ☺. Pokračujeme po silnici do Jeseníku, na náměstí si dáme v cukrárně kafe, koukneme na tvrz a posilněni pošlapeme na Rejvíz, kde spíme. Kdyby nejel vlak, jedeme rovnou do Vernířovic.

Ubytování : Rejvíz, Pod Orlím vrchem 200,- ve srubu 3x dvoulůžko nebo se nějak vejde, se snídaní, není v ceně, příjezd kolem 18 hod, večere v místní restauraci. Tel: 739 011 421

2. den pátek, Z Rejvízu, když už jsme na kopci, bylo by škoda zase sjíždět dolů, takže pojedeme po cyklo č. 55 kolem zříceniny Kobrštejn, asi nebude vidět, protože je v lese, Rejvízký most, pak po 553 do Vrbna pod Pradědem, Ludvíkov, Karlova Studánka, nabereme vodu z pramene, mě tedy moc nechutná, je smradlavá. Můžeme nakouknout do obchůdku s kameny, můj oblíbený. Po silnici nejdřív vyjedeme na Hvězdu a pak sjedeme do Karlova pod Pradědem, směr Malá Morávka, stále po cyklo 553. Uhneme vpravo na 6077 a lesem dojedeme na Žďárský Potok. Tam by se k nám mohl připojit Libor, který pojedede od Rýmařova. Vpravo je hospoda a penzion U Jiřího, tam bychom se mohli s Liborem potkat a občerstvit se. Jedeme po 6143 Žlutý Potok, Nad Skřítkem, Klepáčov kaple, Vernířovice.

cca 61 km

Spíme v hotelu Reoneo Vernířovice 7, naproti místnímu úřadu. 320,- se snídaní, 3x dvoulůžkový pokoj. Tel: 608 709 162

3. den sobota, od hotelu šlapeme na DS, nejdřív po žluté, pak se napojíme na modrou a ta nás navede na cyklo 6255 modrá, na 6254 Pod Homolí jedeme přímo k horní nádrži po cyklo 6263. Dolů nejspíš po silnici, kolem spodní nádrže. Ta zadní cesta je dost rozbitá a na sjezd se nehodí. Dá se jet po cyklo 6156 modrá a stoupáme vzhůru. U obrázku se napojíme na cyklo bílá 6158 a jedeme na Uhlířskou cestu, kde cyklo vyměníme za 6189 a tou dojedeme do Sedmidvory a jsme skoro v hotelu.

II. nebo jet do Kout nad Desnou a do Loučné – zámek Velké Losiny a papírny, ale to bych nechala na neděli, kdy pojedeme k vlaku.

Asi 40 km a 1237 m

4. den neděle jedeme do Zábřehu na vlak, který jede v 15:40, 18:15, musí se udělat rezervace, už máme koupené lístky. 16:24 a v Praze je v 18:52 R1422 a nemusí se dělat rezervace. Bohužel chlapi nestihnou vlak na Rakovník, který jede 19:08 z Masaryčky vlaky jedou takhle: 18:02 přes Kladno z Masaryčky, 19:02 – 20:32 Rakovník, nebo z hlavního 19:19 přes Beroun, z Berouna 20:21 Rakovník 21:19.

Než dojedeme do Zábřehu, můžeme se zastavit v Losinách u zámku a u papírny, podle času, ale do Zábřehu to je asi 34 km a furt z kopce.

Trochu historie ze Severní Moravy.

Čarodějnictví

V letech 1651-1684 zasáhla vlna pronásledování některá města ve Slezsku, a to v souvislosti s čarodějnickými procesy v nisském knížectví, náležejícím vratislavským biskupům. Během této doby bylo ve Frývaldově (dnešní Jeseník) upáleno 112 osob a v Cukmantlu (dnes Zlaté Hory) 54 osob jen za rok 1651. Největší proslulosti však dosáhly procesy severomoravské, které proběhly v letech 1678-1696 na žerotínském panství Velké Losiny a ve městě Šumperku. Jejich první obětí se stala žebračka Schuchová, která byla na Velikonoce roku 1678 v sobotínském kostele přistižena, jak po přijímání vytahuje z úst hostii a schovává ji do modlitební knížky. Žebračku, která byla podezřelá z úmyslu zneužít hostii k magickým úkonům, odvedli na zámek ve Velkých Losinách, kde byla uvězněna. Hraběnka Angelia Anna Sibylla de la Galle, rozená Žerotínová, spravující panství místo svých dvou nezletilých synovců, pověřila přípravami procesu zámeckého hejtmana Adama Vinarského z Křížova. Hejtman měl mimo jiné opatřit dobrého právníka. Obrátil se tedy na Bobliga z Edelstadtu, který toho času vykonával advokátní praxi v Olomouci a provozoval zde i hostinec „U divého muže“.

Jindřich František Boblig studoval ve Vídni práva, nicméně doktorátu nedosáhl a proto byl zván "licenciátem práv". V té době to však bylo dostatečné vzdělání k výkonu soudní praxe. Boblig přijel na Velké Losiny v září roku 1678. Bylo mu tehdy přes šedesát. Před vrchností se vychloubal svou čtyřicetiletou praxí ze Slezska. Lze se tedy domnívat, že se přibližně od roku 1638 účastnil nisských procesů (1622-1654), jakož i onoho pronásledování v letech 1651-1684. Možná, že touha po rychlém zbohatnutí díky podílu z majetku odsouzených obětí přiměla Bobliga resignovat na další studia a věnovat se raději pohodlné kariéře přísedícího v inkvizičním tribunálu. O tom, jak si tehdy Boblig počínal, nevíme nic, neboť akta z těchto procesů se nedochovala. Nestalo se tak ovšem v případě procesů severomoravských, je tedy dobře možné rekonstruovat jejich průběh, poznamenaný Bobligovou bezpříkladnou krutostí, cynismem a hrabivostí. Inkvizitor přijel na Losiny a neprodleně se pustil do díla. Hraběnka z Galle se však zpočátku stavěla proti mučení delikventky, a tak Boblig v případě Schuchové sáhl k rafinovanému psychickému nátlaku. Podařilo se mu zjistit jména dalších "čarodějnic" a poté přesvědčit hraběnku o nezbytnosti útrpného výslechu. Od té doby užíval Boblig bez omezení tortury (systému fyzického mučení pomocí palečnic, španělských bot a skřipce) a obvinění z čarodějnictví se začala lavinovitě šířit. Mučené ženy se pak přiznávaly k nejrůznějším obviněním, především ke zneužívání posvěcených hostií, hanobení Krista, rouhání, přivolávání bouřky, působení škod na dobytku, účasti na "sabatech čarodějnic" a podobně. Boblig se ve svém řemesle vyznal. Vyslýchané ženy začaly pod jeho vedením stále častěji označovat příslušníky nejbohatších šumperských rodin jako své spoluviníky. Město Šumperk v té době vzkvétalo a pro nenasytného Bobliga to byla hlavní pohnutka, která ho přiměla přenést sem svou zkázonosnou činnost.

Kryštof Alois Lautner se stal nejznámější a nejtragičtější obětí šumperských procesů. Lautner, narozený v Šumperku v roce 1622, nabyt značného vzdělání nejen v teologii a filozofii, ale i v přírodních vědách a dosáhl rovněž hodnosti magistra obojího práva - titulu, který Boblig nikdy nezískal. Roku 1669 se stal v Šumperku děkanem a mezi farníky byl velice oblíben pro svou vlídnost, shovívavost a toleranci. Těšil se rovněž značnému respektu díky svým rozsáhlým znalostem v mnoha oborech. Děkan vlastnil knihovnu, čítající 322 svazků (což byl na tehdejší dobu více než úctyhodný počet), v níž nechyběla ani díla, pojednávající o čarodějnictví a

magii, včetně proslulého *Kladiva na čarodějnice*, příručky vlámského inkvizitora Martina Antonia Delria *Šest knih o vyšetřování magie (Disquisitionum magicarum libri sex)*, či *Opatrnosti při obvinění (Cautio criminalis)* od Friedricha Spee von Langenfeld. Ve své knihovně měl více knih tohoto druhu, než jich vůbec znal Boblig. I když je díky románu Václava Kaplického, nazvaném *Kladivo na čarodějnice*, a stejnojmennému filmu Otakara Vávry spojován Boblig jednoznačně s tímto spisem německých dominikánů, skutečnost byla poněkud odlišná. Když se tento inkvizitor dovolával nějaké autority, uváděl kromě bible zpravidla Delriovu příručku, spis *Shrnutí zločinů neboli šest knih o magii (Epitome delictorum sive libri sex de magia)* od nepříliš známého španělského advokáta Francisca de Torreblancy y Villapando, případně *Morální theologii (Theologia moralis)* Paula Laymana. O *Kladivu na čarodějnice* věděl jen díky příležitostným odkazům na ně, jež se v těchto dílech nacházely. Bobligovi bylo jasné, že Lautner podléhá kompetenci církevní justice a tudíž rozhodnutí o projednávání jeho případu musí vydat olomoucký biskup. Proto se obrnil trpělivostí a začal především shánět "usvědčující materiál". Nechal mezitím postupně uvěznit celou rodinu barvíře Sattlera, nejbohatšího šumperského měšťana, a mladou Lautnerovu hospodyni, Zuzanu Voglickovou. Jejich vynucené výpovědi obviňovaly děkana z nejrůznějších nepravostí, především z pořádání orgiastických hodokvasů na Petrových kamenech (hora pod Pradědem), kterých se měli účastnit čarodějníci a čarodějnice z celého okolí, a kde mělo za přítomnosti Satana docházet k nejrůznějším sexuálním výstřelkům včetně incestu či dokonce souložím s démony, kdy každá čarodějnice údajně měla svého "galána". Za vůdce "čarodějnického spiknutí" byl označen právě Lautner. K podobným vypovědím byly nuceny i zatčené ženy z losinského panství. Vyslýchané dokonce uváděly "čarodějnické modlitby", jež měly sloužit k přivolávání "galánů" a byly údajně dílem samotného ďábla. Realita však byla prozaičtější. Vymýšlel je Boblig a ženy se je musely učit nazpaměť. Část jedné z takových "modliteb" zní: *Zelená, žlutá a bílá / je mého galána Czersche díra / Tlusté varle a dlouhý ocas / je mi milejší než můj růženec*. Ve všech "modlitbách" byl kladen důraz na vulgárnost a sexuální symboly. Boblig nakonec shromáždil svědectví 36 osob a přímo vystoupil proti Lautnerovi. Ten neměl, díky své shovívavosti k šumperským tajným evangelíkům, na biskupské konsistoři dobrou pověst již předtím a Bobligova smyšlená obvinění se mu stala osudnými. Biskup Karel II. z Lichtenštejna-Kastelkornu dal roku 1680 příkaz k zatčení děkana a prošetření celé záležitosti zvláštní komisí, v níž měl zasedat i Lautnerův přítel ze studií, mohelnický děkan Vojtěch Winkler. Soudci se obávali zakročit proti Lautnerovi v Šumperku, kde by uvěznění oblíbeného děkana jistě vyvolalo velký rozruch, a tak sáhli k podlé Isti. Role Jidáše se zhostil Winkler. Pozval svého přítele do Mohelnice na posvícení a při hostině jej nechal zatknout. Boblig nemohl zprvu proti Lautnerovi použít tortury. Děkan se ovšem celé čtyři roky tvrdošijně odmítal k čemukoli doznat, a proto dal biskup roku 1684 svolení k útrpnému výslechu. Lautner byl surově mučen deset dní za sebou a soudcům se podařilo zlomit jeho odpor. Přiznal se k nejfantastičtějším obviněním, která vykonstruoval Boblig na základě vynucených výpovědí ostatních delikventů. Žádné z nich se nezakládalo na pravdě, snad jen to, že děkan měl občas intimní styk se svou hospodyní Zuzanou Voglickovou, což u kněží nebylo nijak neobvyklým prohřeškem a konsistoř by jej za normálních okolností posuzovala celkem shovívavě. 18. září roku 1685 byl děkan Kryštof Alois Lautner upálen v Mohelnici. Když byl řetězem připoután ke kůlu, přivázal mu katův pomocník na krk pytlík, naplněný střelným prachem. Na přání biskupa měla být takto urychlena jeho smrt. Když však týž pacholek těsně před zapálením hranice přivedl pytlík k výbuchu, exploze děkana neusmrtila, ale těžce jej zranila - výsledek biskupova záměru byl tedy přesně opačný. Lautner z hořící hranice do poslední chvíle volal svatá jména a hlasitě se modlil, takže řada přihlížejících získala dojem, že v tomto případě nebyl upálen ďáblův spřeženec, nýbrž mučedník, chovající se do poslední chvíle jako světec. Soudci naproti tomu rozšířili zprávu, že Lautner strávil noc před popravou rozhovorem s démony. Když tomu někteří odmítali uvěřit a tvrdili, že byl upálen nevinný mučedník, odmítl Boblig nevrle podobné zvěsti s poukazem na to, že tihle lidé se strašně mýlí, ježto nevědí, že i ďábel má své mučedníky.

Osmdesátiletý Boblig odešel na odpočinek a poslední léta svého života strávil v poklidu, zaopatřen jměním, nabytým díky své předchozí činnosti. Stihl se dokonce ještě i oženit. Přestárlý inkvizitor, vytrvale trápený pakostnicí, zemřel mezi léty 1696-1700.

Lázeňství

Lipová Lázně

první písemná zmínka o obci je pravděpodobně zmíněna v tzv. *Liber foundationis* vratislavských biskupů z doby kolem roku 1290. Od první zmínky patřila ves vratislavskému biskupství, nejpozději od roku 1420 v rámci frývaldovského panství, které však bylo od 14. do poloviny 16. století často zastavováno jiným držitelům. V uvedeném roce měla vesnice 60 lánů, poté však na dlouhou dobu z pramenů mizí a zřejmě stejně jako řada obcí v okolí zpustla a byla obnovena až novou kolonizační aktivitou vratislavských biskupů v polovině 16. století pod názvem Lipová (něm. *Lindewiese*). Přívlastek „Dolní“ se začal používat až po vzniku Horní Lipové v 17. století. Od té doby je doloženo i zdejší fojtství.

V 19. století se obec rozvíjela v souvislosti s rozmachem průmyslu v Jeseníku a okolí, stavbou železnice 1888, ale také lázeňstvím – v roce 1837 začal [Johann Schroth](#) s léčbou v Dolní Lipová

V meziválečném období se v dosud ryze německé obci utvořila poměrně početná česká menšina. Mnoho obyvatel pracovalo v průmyslových závodech v Jeseníku a právě u viaduktu v Dolní Lipové skončila střelbou do demonstrujících dne [25. listopadu 1931 Frývaldovská stávka](#). Obsazení pohraničí [Německem](#) v říjnu [1938](#) vedlo k odchodu většiny českých obyvatel, po roce [1945](#) bylo [odsunuto](#) naopak německé obyvatelstvo. Patronát nad ním převzala roku 1986 obec [Oberstaufen](#) v [Allgäu](#), kde se dodnes provozuje léčba Schrothovou metodou.

A také dům, do kterého se přivdala naše teta Slávka patřil dříve německé rodině. Po roce 1989 se do domu přijel podívat i potomek tehdejších majitelů. Dodnes je někde v rohu zahrady zakopán velký omáčník s cibulovým vzorem, který se prý nevešel do žádné skříňky. 20 let se dům a blízké okolí stávalo naším druhým domovem. Nejdříve jsme chodívali pěšky, některé lesní cesty jsme si pojmenovávaly, později jsme jezdili na kolech. Tak třeba cesta nad Miroslaví je Malinová, bývalo tam spousta malin, za tratí je Mravenčí, v lese bylo spousta mravenišť, k Obřím skalám vedla Kamenitá cesta, dneska už je na ní asfalt.

Jeseník

První zmínka o Jeseníku pochází z roku 1267, kdy se v latinském pramenu cituje jako *Vriwald* (později *Vrowald*, *Vrienwalde*, *Freywalde*), tedy místo zbavené lesa. Mezi lety 1284 a 1295 se stal městem. Jedním z důvodů byla strategická poloha na soutoku říček Staříče a Bělé

Součástí města byl od založení nepochybně i kostel s farou, ačkoli první zmínka o něm pochází z roku 1318. Stejně tak frývaldovský hrad musel jistě existovat již v roce 1284, kdy existoval "frývaldovský okruh" jako správní jednotka, výslovně se však zmiňuje až roku 1374. Jednalo se vlastně jen o vodní tvrz vybavenou - ještě koncem 17. století - padacím mostem. Ta existuje po několika přestavbách dosud. V průběhu třicetileté války bylo město dost poničeno vojskem i požáry.

Počátkem 20. let 19. Století jsou vybudovány lázně a první vodoléčebný ústav na světě, který založil Wincenz Priessnitz. Podle něho se také lázně jmenují Priessnitzovy.

Rejvíz

Malá osada v nadmořské výšce 780 m, která vznikla roku 1791, ale již v roce 1768 tady zřídil Kajetán Beer hostinec, vedla tudy cesta podél Černé Opavy směrem na Vrbno pod Pradědem. Roku 1938 byla obec připojena k Německu. Za druhé svět. Války byl u obce v místě Opavské chaty zajatecký tábor (lesní hřbitov ukrajinských zajatců – tzv. Ruský hřbitov). 5. května 1945 byla obec obsazena Rudou armádou. Do roku 1945 byla obec čistě německou, po válce následovalo vysídlení. Po roce 1945 byl Rejvíz dosídlen mj. slovenskými migranty z Rumunska a Řeky, kteří se uchýlili do Československa v důsledku občanské války. Mnozí z nich se však po roce 1975 vrátili do vlasti, a i další obyvatelé Rejvíz opustili. Od 50. let nahradil cestovní ruch definitivně nevýnosné zemědělství jako hlavní aktivita v obci. Obec je vesnickou památkovou rezervací.

V lese jsou dvě mechová jezírka, cesta k nim je čistě pro pěší turistiku a chodí se výhradně po vyhrazených cestách.

Karlova Studánka

První zmínka pochází z roku 1554 a v roce 1785 došlo k založení lázní. Ve zdejší vodě bylo prokázáno velké množství minerálních vod. V roce 1802 byl objeven další pramen a byl pojmenován po vnukovi Marie Terezie Karlův. Všechny prameny jsou ze šachet hlubokých 10 až 20 m. V letech 1909 – 1913 byl postaven dnešní Slezký dům asi nejznámější stavba v lázních. Také Karlova Studánka byla v roce 1938 přidělena k Německu.

Lázně jsou vhodné pro léčení nemocí onkologických, pro léčbu vysokého krevního tlaku a onemocnění cév. Souběžně se zde léčí i doprovodné pohybové nemoci - kloubní a páteřní potíže. Ideální jsou i pro léčení dýchacích cest - chronické záněty hrdla, dutin, hlasivek, nosu, průdušek, plic. Léčivé prameny je možné ochutnat a stočit např. v Pitném pavilonu, kde je pramen Vilémův, nebo v domě Libuše.

Vernířovice

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1558. Tato hornická osada spolu s dalšími obcemi po dlouhých 400 let zásobovala železné hutě v Sobotíně kvalitními magnetitovými rudami. Tato ruda a z ní vyrobené železářské výrobky proslavily tuto oblast po celém světě.

Z Vernířovic pocházela žebračka Marina Schuchová, je zde památník čarodějnických procesů. Památná lípa u Ztraceného potoka, její stáří se odhaduje na 400 – 500 let. Vesnice leží v údolí horské říčky Merty.

Vernířovický farní kostel sv. Matouše vznikl na místě hřbitovní kaple, postavené v roce 1711. Kaple byla v roce 1776 rozšířena na kostel, v roce 1837 zvětšený a v roce 1851 upravený do nynější podoby.